DOI No: <http://dx.doi.org/10.29228/Joh.45152>

Authenticity process is conducted by

Makale Türü: Araştırma makalesi
Geliş Tarihi: 10-07-2020
Kabul Tarihi: 03-11-2020
On-line Yayın: 25-02-2021

Article Type: Research article
Submitted: 10-07-2020
Accepted: 03-11-2020
Published Online: 25-02-2021

Atıf Bilgisi / Reference Information

Topdağı, M. & Ersoy, M. (2021). Ortaokul Öğrencilerinde Bilişim Teknolojileri Kullanımının Hayat Boyu Öğrenme Tutumlarına Etkisi. *Journal of History School*, 50, 541-569.

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ KULLANIMININ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT BOYU ÖĞRENME TUTUMLARINA ETKİSİ¹

Mine TOPDAĞI² & Mustafa ERSOY³

Öz

Bireyin kişisel, sosyal ve mesleki hayatını kapsayan tüm çabalarını içeren hayat boyu öğrenme; hızla değişen dünyaya bireyin uyum sağlayabilmesi için zorunluluk haline gelmiştir. Birey için ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim yıllarında öğrendiği bilgiler, bireyin tüm hayat boyunca karşılaştığı sorunlara çözüm bulmasına yardım edemez ve karşılaşacağı yeni bilgi türlerini anlamlandırmasında yetersiz kalabilir. Bu açıdan bireyin karşılaştığı sorunları çözümleyebilmek ve amaçlarını gerçekleştirebilmek için kendi kendine öğrenmenin yolunu bulması yani hayat boyu öğrenmeyi öğrenmesi gerekmektedir. Bu çalışmada, ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin bilişim teknolojileri kullanım becerilerini ve bilgiye ulaşma yollarını geliştirmeleri amacıyla etkinlikler yapılmıştır. Bu etkinlikler öncesinde ve sonrasında uygulanan hayat boyu öğrenme tutum

¹ Bu çalışma birinci yazarın Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalında, ikinci yazarın danışmanlığında yapmış olduğu yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

² Doktora Öğrencisi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Programları ve Öğretim, minetopdagi@gmail.com, Orcid:0000-0001-6819-2078

³ Dr. Öğr. Üyesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, mersoy@cumhuriyet.edu.tr, Orcid:0000-0002-7320-8844

ölçeği puanları incelenerek etkinliklerin hayat boyu öğrenmeye etkisi belirlenmeye çalışılmıştır. Ön test ve son test ortalama puanlarına göre öğrencilerin hayat boyu öğrenme düzeyleri yüksek olarak yorumlanmıştır. Ön test ve son test sonuçları arasında manidar bir farklılık bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Hayat Boyu Öğrenme, Bilişim Teknolojileri, Ortaokul Öğrencileri.

The Effect of Using Information Technologies on Lifelong Learning Attitudes of Secondary School Students

Abstract

Lifelong learning, which includes all efforts of the individual, including personal, social and professional life; It has become a necessity for the individual to adapt to the changing world. For the individual, the information he / she learns during the primary, secondary and higher education years cannot help the individual find solutions to the problems he / she encounters throughout his / her life and may be insufficient to make sense of the new types of knowledge they will encounter. In this respect, the individual needs to find a way to learn on his / her own, that is to learn lifelong learning, in order to solve the problems he / she encounters and achieve his / her goals. In this study, activities were carried out in order to improve the 6th grade students' skills of using information technologies and their ways of reaching information. The effects of the activities on lifelong learning were tried to be determined by examining the scores of the lifelong learning attitude scale applied before and after these activities. According to the pre-test and post-test average scores, the lifelong learning levels of the students were interpreted as high. There was no significant difference between pre-test and post-test results.

Keywords: Lifelong Learning, Information Technologies, Secondary School Students.

GİRİŞ

Bilgi, insanoğlunun varoluşundan itibaren birey ve toplumların gelişmişlik düzeylerini artırmada önemli görülmüştür. Bilgiye önem veren, bilgiyi etkin kullanan, üreten ve geliştiren toplumlar daima diğerlerinin bir adım önünde nitelendirilmiştir (Önal, 2010). Eğitim kurumları, ilginin artan önemine bağlı olarak çağın gereği olarak bilgiyi kullanan, bilgi üreten, yeni bilgileri uygulayan ve değerlendiren bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır (Saatçioğlu, Özmen, & Özer, 2003). Sürekli değişen bilginin hızına yetişmek ancak bilişim teknolojilerini etkin kullanmakla mümkün olacağından eğitim ve öğretimde daima yenileşmelere yetişebilme yönünden teknoloji kullanımı önem kazanmaktadır (Akkoyunlu & Kurbanoglu, 2003). Günümüzde bilimsel ve teknolojik gelişmelerin artan hızı, bu değişimi yakalayabilme gerekliliğini de

beraberinde getirmiştir (Demirel & Coşkun, 2009). Artık eğitim ve öğretim, kurumların sorumluluğundan çıkmakta ve bireysel sorumluluklar haline gelmektedir (Poyraz & Titrek, 2015). Bilgideki değişim, bireyi kendi öğrenme sorumluluğunu üstlenmeye mecbur bırakmıştır.

Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin hızla ilerlemesi, bireyin bu gelişmeleri takip edebilmesini gerekli kılmaktadır. Bu gerekliliği karşılamak da bireyin bilgiye ulaşmasında zaman, mekân, yaş, cinsiyet gibi farklılıkların ortadan kaldırılmasıyla sağlanmalıdır (Coşkun & Demirel, 2012). Öğrenme, çevresel değişiklikler sebebi ile bireylerin duygu, düşünce ve davranışlarında meydana gelen değişim olarak tanımlanmaktadır (Ekici, 2001). Öğrenme; bilgiye ulaşmadaki süreç ve çevreyle ilişkili, süreklilik ve fonksiyonellik gösteren bir etkileşimdir (Töremen, 2001). Çağımızda öğrenmenin; bireyin istek ve merakına göre şekillenen, yapılandırılan ve kendi içinde yeniden desenlenebilen bir sistem haline geldiği görülmektedir (Balcı, 2016).

Hayat boyu öğrenme genel olarak, bireyin hayatı boyunca öğrenci olduğu aynı zamanda kendi kendinin öğrenmesinde rehber olduğu bir eğitim-öğretim modeli olarak tanımlanmaktadır (Erdamar, 2015). Hayat boyu öğrenme; herkese ihtiyacı olan eğitimi, ihtiyaç duyduğu anda ve olanaklarına uygun yerde vermeyi amaçlayan eğitim yaklaşımı olarak da tanımlanabilmektedir (Güneş, 2015). Diğer bir ifadeyle hayat boyu öğrenme, bireyi öğrenmeyi öğrenme ihtiyacını karşılama amacına ulaştıran kavramdır (Akcaalan & Arslan, 2016).

Hayat boyu öğrenmenin temel amacı bireye; yaşam süresi boyunca kaliteli eğitim alma fırsatını devam ettirmek, mesleki yaşamda meydana gelen gelişmelere uyum sağlamak, gereksinim duyacağı yeni bilgi ve becerileri kazandırmaktır (Samancı & Ocakçı, 2017). Daha genel bir ifadeyle hayat boyu öğrenmede bireyin doğumundan ölümüne kadar geçen sürede daima değişen koşullara uyum sağlaması için ihtiyaç duyacağı yeni bilgi ve yetenekleri kazanması amaçlanmaktadır (Bağcı, 2011). Hayat boyu öğrenme genel olarak incelendiğinde aslında kendi kendine öğrenen bireyle birlikte toplumu öğrenmeyi öğrenen bir toplum haline getirmenin nihai amaç olduğu görülecektir (Soran, Akkoyunlu & Kavak, 2006). Bu amaç bireyin yalnızca örgün eğitim sürecinde bilgiye ihtiyaç duymadığını, bireyin bilgiye ve öğrenmeye ihtiyacının hayatı boyunca devam ettiğine dikkat çekmektedir. Dolayısıyla bir birey ve dolaylı olarak bu bireyin içinde bulunduğu toplum yaşadığı, ürettiği sürece öğrenme ihtiyacını sürdürmektedir. Daha açık bir ifadeyle; birey çocukluk ve gençlik dönemlerinde de meslek hayatında da karşısına çıkan problemleri çözmek ayrıca günümüzde hızla değişen bilgi ve teknolojideki değişimleri yakalamak için yeni bilgiye ihtiyaç duyar (Bağcı, 2011); dolayısıyla bireyin yaşamı devam ettikçe

karşısına çözmesi gereken problemler çıkacaktır. Birey yeni problemlerle karşılaştıkça bilgiye ulaşma ihtiyacı hissetmektedir. Bu da öğrenmenin hayat boyu devam etmesi gerekliliğini net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Öğrenme süreci yalnızca ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim ile sınırlandırılmaz. Bu öğretim süreçleri dışında da, bireylerin öğrenmeye ihtiyaç duyduğu, eğitim ve öğrenme süreçlerinin ömür boyu devam etmesi zorunluluk olarak görülmektedir. Çünkü birey bilgi çağına ancak bu şekilde yetişebilecektir (Soran, Akkoyunlu, & Kavak, 2006). Bireyin sahip olduğu bilgi ile hayatını tamamlayabileceği, yeni bilgiye ihtiyaç duymayacağı anlayışının artık yerini sürekli öğrenmek gerektiği inancına bıraktığı görülmektedir (Akkoyunlu & Kurbanoglu, 2003).

Hayat boyu öğrenmeyi etkileyen faktörleri Demirel (2009); bilişim teknolojileri becerileri, çoklu öğrenme yollarını bilme, öğrenme sürecinde sorgulama yeteneğine sahip olma, eleştirel düşünme becerisi, araştırma becerileri, bilgiye ulaşma ve araştırma yollarını bilme, doğru ve yanlış ayırt edebilme becerisi, öğrenme ihtiyacının farkında olma, öğrenmeyi planlama ve plana bağlı kalabilme becerisi olarak ifade etmiştir. Ayrıca örgün-yaygın eğitim süreçleri, yaş, motivasyon, kültürel yapı, tecrübeler, tutum, bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanma yeteneği (Günüç, Odabaşı, & Kuzu, 2012) de hayat boyu öğrenmeyi etkilemektedir.

Hayat boyu öğrenme programı, ilk ve orta öğretimdeki öğrencileri, yetişkinleri, mesleki eğitimi, staj eğitimini, yükseköğretim öğrencilerini kapsamakta; toplumun tüm kesimlerinin öğrenme ihtiyaçlarını dikkate alarak gelişim imkânları sağlamaktadır (Doğan & Kavtelek, 2015). Ülkemizde hayat boyu öğrenme etkinliğinin artırılması için Özen (2011) şu önerilerde bulunmaktadır;

1. Küreselleşen ekonomi ve artan rekabet göz önünde bulundurularak hayat boyu öğrenme çalışmaları, istihdamın artırılması ve verimin yükseltilmesine yönelik olmalıdır.
2. Hayat boyu öğrenme için devlet yatırımları yanında özel sektör yatırımları da teşvik edilmelidir.
3. Üniversiteye giremeyenleri meslek sahibi yapacak projeler geliştirilmelidir.
4. Zorunlu eğitim programlarında bireyin kendi kendine öğrenme becerilerini geliştirmeye yer verilmelidir.
5. Eğitim kurumları ve iş dünyası arasında ilişki kurulmalıdır.
6. Toplumun tüm kesimlerinin hayat boyu öğrenme hakkında bilgi sahibi olması için farkındalık etkinlikleri artırılmalıdır.

7.Hayat boyu öğrenmede bireyin kendi öğrenmesinden sorumlu olması sürecinde bireye rehberlik ve danışmanlık olanakları sağlanmalıdır.

8.Hayat boyu öğrenme için en önemli bilgi erişim kanalı olan bilişim teknolojilerine her bireyin ulaşımı sağlanmalıdır. Toplumun her kesimi için etkinliklerden yararlanma becerilerini geliştirmesine imkân sağlayacak eğitimler sunulmalıdır.

Hayat boyu öğrenmeyle ilgili bilişim teknolojileri açısından ülkemizin durumu incelendiğinde, Türkiye, Bulgaristan, Romanya gibi bazı ülkeler alt kümede yer alırken; Finlandiya, İsveç ve Danimarka'nın başarılı üst kategoride yer aldığı belirtilmiştir (Berberoğlu, 2010). Hayat boyu öğrenme; yaş, cinsiyet, coğrafi konum, sosyal ve ekonomik yapı gibi faktörlerden tamamen bağımsız olarak; her bireyin istediği bilgiye ulaşmasına imkân sağlamak olarak düşünülmelidir. Bu açıdan düşünüldüğünde bilgi ve iletişim teknolojileri, ayırım yapmaksızın her bireyin eşit hak ve imkânlarla bilgiye ulaşmasını sağlaması yönünden oldukça önemlidir (Demirel, 2009). Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanabilmek demek sınırsız bilgi kaynağına istenilen anda ve istenilen yerden ulaşmak anlamına gelmektedir.

Bilgi ve iletişim teknolojileri; bilginin toplanması, düzenlenmesi, paylaşılması amacıyla kullanılan araç ve gereçler olarak tanımlanmaktadır (Atılğan, 2006). İnternet, bilgisayar, telefon, tablet gibi bilgi ve iletişim teknolojileri bireyin bilgiye ulaşmasını sağlaması yönünden hayat boyu öğrenme için son derece önemlidir (Demirarslan & Usluel, 2005). Çünkü birey, bilgi ve iletişim kaynaklarıyla sınırsız bilgi kaynağının yanı başındadır.

Hayat boyu öğrenme, literatür araştırıldığında, stratejik hedefleri ve amaçları; nitelikli okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması, ilk ve ortaöğretimde sağlam bir öğrenme temeli oluşturulması, okuldan işe geçiş sürecinin kolaylaştırılması, yetişkin kesimin öğrenmeye özendirilmesi, öğrenme sistemleri için sistem kaynaklarının yenilenmesi ve sistemin parçaları arasında tutarlılık sağlanmasıdır (Akcaalan & Arslan, 2016). Bu hedeflere bakılarak eğitim sistemlerinin yapılandırılması hayat boyu öğrenen bireylerin hedeflerine ulaşmasında önemli görülmektedir.

Hayat boyu öğrenme olgusu bilişsel, duyuşsal ve psikomotor bazı yeterlilikleri gerektirmektedir. Bu yeterliliklerin kazandırılması ve geliştirilmesi konularına eğitim amaç ve hedeflerinde yer verilmelidir (Özen, 2011).

Bu yeterlilikler şöyle sıralanabilir (Budak, 2009):

1.İletişim için ana dil yeterliliği

- 2.Diğer kültürleri anlayabilecek düzeyde yabancı dil yeterliliği
- 3.Matematik, bilim ve teknoloji alanlarının gerektirdiği temel beceri ve yeterlilikler
- 4.Öğrenme etkinliklerine başlama ve bilgiyi düzenleme yeteneği
- 5.Sosyal yeterlilik ve etkin katılım
- 6.Yaratıcılık, problem çözme ve girişimcilik yetenekleri
- 7.Duyarlılık ve kendini ifade etme yeteneği

Hayat boyu öğrenmede kişi kendi öğrenme sürecinden kendi sorumludur. Öğrenmenin yaşam boyu devam etmesi; örgün ve yaygın eğitimin birbirini tamamladığını ortaya koymaktadır. Yani birey okulda, işte, aile ortamında, günlük yaşamda daima yeni bilgilere ihtiyaç duymakta ve bir şekilde ihtiyaç duyduğu öğrenmeleri gerçekleştirmektedir (Budak, 2009). Diğer bir ifadeyle birey herhangi bir ortamda öğrenebilmektedir. Aynı zamanda birey yaş, cinsiyet, sosyo-ekonomik düzey ve eğitim seviyesi gibi hiçbir özelliği sebebiyle sınırlandırılmaz; eğitim, bireyin mesleki ya da sosyal başarılarına katkı sağlayacak bilgi ve becerileri kazanmasının desteklenmesi sürekli, planlı ve herkese açık etkinlikler olarak görülmektedir (Özçiftçi & Çakır, 2015).

Hayat boyu öğrenme; bireyin yaşamı boyunca çeşitli alanlarda bilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirmek için yerine getirdiği etkinliklerin tümü olarak görülmektedir. Longworth (2003), hayat boyu öğrenme önündeki engelleri şöyle özetlemektedir; ailede öğrenme kültürü zayıflığı, düşük güdülenme, çocukluk döneminde karşılaşılan olumsuz öğrenme yaşantıları, finansal engeller, çalışma olanaklarının yetersizliği, bilgiye erişimde yaşanan engeller, öğrenen özelliklerinin göz ardı edilmesinden kaynaklı öğrenme ortamlarında yaşanan engellenmeler, öğrenmenin cazip gelecek biçimde sunulamaması. Hayat boyu öğrenmenin önünde görülen bu engellerin aşılması için en önemli araç olan bilişim teknolojileri, hayat boyu öğrenme sürecinde sınırları ortadan kaldırarak, tüm bireylerin bilgiye ulaşabilmesini sağlaması açısından önemli görülmektedir (Demirel, 2009).

Hayat boyu öğrenme en genel anlamıyla öğrenme fırsatlarını bireyin hayatının tüm dönemlerine yansıtmasıdır (Poyraz & Titrek, 2015). Bireyin hayatı boyunca öğrenmeyi devam ettirme isteğinin erken yaşlarda kazanılması; yani okul yıllarında bireye hayat boyu öğrenmenin aşılması hedeflenmelidir (Özen, 2011). Hayat boyu öğrenmenin gerektirdiği bilişsel, duyuşsal ve psikomotor yeterlilikleri bireylerin tüm yaşamları boyunca kullanmaları ve geliştirebilmeleri için bu kazanımların ilköğretim sürecinde kazandırılması önemlidir (Budak, 2009).

Hayat boyu öğrenme anlayışına göre öğrenme; yaşamın her anında gerçekleşebilir, kurallarla, zamanla ya da başka bir koşulla sınırlandırılmaz. Yani birey istediği zaman istediği yerde bilgiye ulaşabilmelidir. Günümüzde çağdaş bir insanın nitelikleri arasında yer alan ve erken yaşlarda geliştirilmesi gereken hayat boyu öğrenme becerileri şunlardır (Budak, 2009):

1. Öğrenme hedeflerini belirleyebilme
2. Bilgiyi kullanma yeteneği
3. Merak ve öğrenmeden zevk alabilme
4. Öğrenmeyi planlama ve kontrol edebilme
5. Akıl yürütme ve kendini değerlendirme
6. Gelişime ve değişime açık olma
7. Öğrenme süreçlerine etkin katılım
8. Farklı kaynaklar kullanarak bilgiye ulaşabilme
9. Değerli bilgiyi ayırt edebilme
10. Farklı öğrenme stratejileri kullanabilme
11. Gerçek yaşam sorunlarından yola çıkarak yeni öğrenme gereksinimlerini tespit edebilme
12. Bilgiyi farklı alanlarda kullanabilme
13. Olumlu benlik algısı

Hayat boyu öğrenme ile ilgili çalışmalar incelendiğinde üniversite öğrencilerine, öğretim görevlilerine, öğretmenlere yani farklı gruplardan yetişkinlere ilişkin çalışmalara rastlanmaktadır. Fakat hayat boyu öğrenmenin temeline bakıldığında hayat boyu öğrenmenin alışkanlık haline getirilmesi için gereken öğrenme merakı, öğrenme isteği gibi becerilerin çocukluk yıllarında kazandırılması, hayat boyu öğrenen başarılı nesiller yetiştirilmesini sağlayacaktır (Seven & Engin, 2008). Bireyin istediği yer ve zamanda bilgiye ulaşmasını sağlayan bilişim teknolojilerinin hayat boyu öğrenme ile ayrılmaz bir bütün oluşturması göz önünde bulundurularak bu araştırmada; bilişim teknolojileri kullanımının ortaokul öğrencilerinin hayat boyu öğrenme tutumlarına etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Bu amaca yönelik;

1. Öğrencilere uygulanan bilişim teknolojileri etkinliklerinin öğrencilerin bilişim teknolojileri becerilerine etkisi var mıdır?
2. Bilişim teknolojileri öz yeterlilik ölçeği puanları ne düzeydedir?
3. Hayat boyu öğrenme tutum ölçeği puanları ne düzeydedir?
4. Bilişim teknolojileri becerilerinin hayatboyu öğrenme tutumuna etkisi var mıdır?

Sorularına yanıt aranmaya çalışılmıştır. Çalışmanın, alan yazında bu yaş düzeyi bireylerle hayat boyu öğrenme konusunda çalışılmadığı için farklı bir bakış açısı getirmesi yönünden önemli olduğu düşünülmektedir.

YÖNTEM

Bu araştırmada, ortaokul öğrencilerinin hayat boyu öğrenme tutumlarını olumlu yönde etkileyeceği düşünülerek geliştirilen çeşitli etkinlikler uygulanmıştır. Uygulanan etkinliklerde bilgiye ulaşmak için bilişim teknolojileri kullanımı öğrencilerin öz yeterliliklerini geliştirici yönde olacağı öngörülerek seçilmiştir. Uygulanan etkinliklerde kazandırılması amaçlanan kazanımlar şunlardır;

1. Mail adresi alma ve kullanma
2. Arama motorlarında gelişmiş arama seçeneklerinin kullanımı
3. Masaüstü bilgisayarın donanımsal kurulumu (kasa, monitör, fare, klavye bağlantılarını yaparak çalışır hale getirebilme)
4. Bilgisayar donanım parçaları ve işlevleri
5. Hafıza kartı, flash disk gibi depolama birimlerinin kullanımı
6. Yazıcı kullanımı, çıktı alınacak belgenin düzenlenmesi ve çıktı alma
7. Farklı sunu hazırlama programları hakkında bilgi (Prezi, Zoho Show, Emaze, Powtoon)
8. Microsoft Office'nin online Office hizmetinin kullanımı
9. Sunu hazırlama ve sunum yapma etkinlikleri (seçilen bir konuda sunu hazırlama ve okulumuz öğrencilerinden bir gruba sunum yapılması)
10. Video çekme ve mail aracılığı ile video paylaşımı
11. Fotoğraf ve video düzenleme
12. Web sitesi yapma (wix.com sitesi kullanılarak)
13. Akıllı tahta kullanımı ve format atma
14. Tablet, telefon ve bilgisayara format atma

Bilişim teknolojileri kullanım öz yeterliliğini artırması amaçlanan yukarıdaki hedefleri içeren 8 haftalık bir program düzenlenmiştir. Program süreci haftalık 1 ders saati olarak belirlenmiş, çalışma günü sonrasında 7 soruluk çoktan seçmeli test sınavı çevrimiçi olarak uygulanmıştır. Bu sınav değerlendirme amaçlı değil öğrencilerin yanlış işaretlediği soruların doğru yanıtlarını görmelerini sağlamak ve bu şekilde öğrenme eksiklerinin giderilmesi amacıyla uygulanmıştır.

Araştırma süreci başında geliştirilmiş olan Hayat Boyu Öğrenme Tutum ölçeği ve Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilik Ölçeği vasıtasıyla uygulama öncesi ve sonrasında yapılan etkinliklerin öğrencilerin hayat boyu öğrenme tutumlarına olan etkisi araştırılmıştır. Ayrıca öğrencilerin süreç sonrası görüşleri, görüşme formu ile alınmış ve nitel veri olarak değerlendirilmiştir.

Araştırma modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması ve veri analizi hakkında bilgiler ilgili başlıklarda açıklanmıştır.

Araştırmanın Deseni

Ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin bilişim teknolojileri kullanım becerilerini geliştirmeleri ve bilgiye ulaşma yollarını geliştirmeleri amaçlı yapılan bilişim teknolojileri kullanımı etkinlikleri öncesi ve sonrası hayat boyu öğrenme tutum ölçek puanları arasındaki değişim incelenmiştir. Ayrıca uygulamaya katılan öğrencilerin, hayat boyu öğrenme ve bilişim teknolojileri kullanımları hakkında görüşleri görüşme formu ile toplanarak elde edilen nitel veriler analiz edilmiştir. Görüşme formlarının değerlendirilmesinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır.

Bu araştırma, deneme modelinde bir çalışmadır. Deneme öncesi modellerden, tek grup ön test – son test modeli seçilmiştir. Tek grup ön test – son test modelinde gelişimi güzel seçilmiş bir gruba bağımsız değişken uygulanır; uygulama öncesi ve sonrası ölçümler yapılır (Karasar, 2015).

Verilerin toplanmasında ise karma yöntem seçilmiştir. Araştırmada anlama ve doğrulamanın derinliği amacıyla nicel ve nitel yaklaşımların bileşenlerinin birlikte kullanıldığı araştırma türüdür. Karma yönteme ait iç içe desen seçilmiştir. İç içe desende araştırmacının nitel veya nicel araştırma çerçevesinde hem nitel hem nicel sonuçların analiz edilmesi söz konusudur (Creswell & Plano Clark, 2015). Araştırma süreci sonunda katılan öğrenciler arasında gönüllü 10 öğrenci ile görüşme yapılmış ve sürecin kendilerine kazandırdığı kazanımlara dair sorular sorulmuştur.

Çalışma Grubu

Bu araştırma, 2017-2018 eğitim öğretim yılında Erzurum’da gerçekleştirilmiştir. Araştırmada Erzurum ilinde bir ortaokuldaki 6. sınıf öğrencilerinden gönüllü olarak katılan 33 öğrenci ile çalışılmıştır.

Ayrıca çalışma grubu öğrencilerinden gönüllü olan 10 öğrenciden süreç sonunda nitel veri toplanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak Hayat Boyu Öğrenme Tutum Ölçeği ve Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilik Ölçeği kullanılmıştır. İlgili ölçekler ön test – son test olarak uygulanarak, süreçte kullanılan etkinlikler sonrası değişim incelenmiştir. Ek olarak öğrencilerin süreç sonunda sürece dair görüşlerinin alınması amacıyla bir görüşme formu hazırlanmıştır.

Ortaokul öğrencilerinin yaş düzeyine uygun Hayat Boyu Öğrenme Tutum Ölçeği literatürde bulunmadığı için araştırma sürecinde geliştirilmiştir. Ortaokul öğrencilerine yönelik Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilik Ölçeği de araştırma sürecinde geliştirilmiştir. Hayat boyu öğrenme tutum ölçeği nihai maddeleri EK1’de, Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilik Ölçeği nihai maddeleri EK2’de verilmiştir.

Araştırma kapsamında verilerin toplanması için Kendini Anlatma Tekniğine başvurulmuştur. Araştırmaya konu olan Sınıf Düzeyi, Cinsiyet, Anne Eğitim Düzeyi ve Baba Eğitim Düzeyi bağımsız değişkenlerine ilişkin verilerin toplanabilmesi için “Hayat Boyu Öğrenme Tutumu” (HBOT) ve “Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilik” (BTÖY) özelliklerinin ölçülmesinde kullanılan ölçek formlarına kişisel bilgi bölümü olarak eklenmiştir.

Ölçek geliştirme aşamasında öncelikle ilgili özellikler için literatür taraması yapılmıştır. Literatür taraması sonrasında bu özelliklerin ölçülmesi için madde havuzu oluşturulmuştur. Sonraki adımda deneme uygulaması yapılmıştır. Araştırma kapsamında geliştirilen ölçme araçlarının geçerliliğine ilişkin bulguların elde edilmesinde faktör analizi kullanılmıştır.

Çalışmada öntest ve sontest olarak kullanılmış olan ölçeklerin geçerlilik güvenilirlik analizleri için yine Erzurum ilinde bulunan 5 ortaokulda farklı sınıf düzeylerinden 454 öğrenciden veri toplanmıştır.

Hayat Boyu Öğrenme Tutum ölçeğinin faktör yapısının incelenmesi için öncelikle faktör analizine uygunluğunun değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu amaçla KMO değeri ve Bartlett küresellik testi bulguları incelenmiştir. Hayat Boyu Öğrenme Tutum Ölçeği için KMO değeri 0.914 Bartlett küresellik testi sonuçları ise manidar ($\chi_{sd=78}^2=1560.784$ $p=.000$) bulunmuştur. Hazırlanan Hayat Boyu Öğrenme Tutum ölçeğinin faktör sayısının belirlenmesi için scree plot grafiği incelenmiştir. Hayat Boyu Öğrenme Tutum Ölçeği scree plot grafiği Şekil 1’de verilmiştir.

Şekil1

Hayat Boyu Öğrenme Tutum Ölçeği Scree Plot Grafiği

Şekil1’de verilen scree plot grafiği incelendiğinde ölçekte özdeğeri 1’de büyük birden fazla faktörü bulunmakla birlikte baskın tek bir faktörün olduğu görülmektedir. Ölçeğin tek faktörlü olduğu değerlendirilerek sonraki aşamada ölçek maddelerinin ortak varyans ve faktör yükleri incelenmiştir. Faktör analizinde ortak varyans değeri 0.32 altında olan maddeler tek tek ölçekten çıkarılmıştır. Ölçekten çıkarılan her bir madde sonrası faktör analizi sonuçları yeniden incelenmiştir. Faktör analizi sonunda açıklanan varyansın en yüksek olduğu madde seti belirlenmeye çalışılmıştır. Faktör analizi sonucunda ölçekte yer alan 13 madde ile ölçeğin tutarlı bir faktör yapısına sahip olduğu görülmüştür. Hayat Boyu Öğrenme Tutum ölçeğinin maddeleri ve faktör yükleri Tablo1’de verilmiştir.

Hayat Boyu Öğrenme Tutum ölçeğinin 13 maddesi ile öğrencilerin hayat boyu öğrenme tutum düzeylerinde açıklanan varyansın %39.5 olduğu belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlar ölçeğin tutarlı bir faktör yapısına sahip olduğunu göstermektedir. Hayat Boyu Öğrenme Tutum ölçeğinin güvenilirliğinin incelenmesi amacıyla Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısına bakılmıştır. Hayat Boyu Öğrenme Tutum ölçeği için hesaplanan güvenilirlik katsayısının .87 olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bulgular ölçekten elde edilen ölçümlerin güvenilirliğinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçekten en düşük 13 puan, en yüksek 65 puan alınabilmektedir. Ölçekten elde edilen puanlar düşük ($X \leq 30$), orta ($30 < X \leq 48$), yüksek ($X > 48$) şekilde yorumlanmıştır.

Tablo 1

Hayat Boyu Öğrenme Tutum Ölçeği Maddeleri İçin Faktör Analizi Yükleri

Deneme Madde No	Nihai Madde No	Ortak Varyans	Faktör Yükü
hb18	HB01	.395	.628
hb21	HB02	.343	.586
hb22	HB03	.399	.632
hb23	HB04	.374	.611
hb24	HB05	.375	.612
hb25	HB06	.448	.669
hb26	HB07	.356	.596
hb28	HB08	.335	.578
hb30	HB09	.478	.691
hb31	HB10	.447	.669
hb32	HB11	.397	.630
hb36	HB12	.378	.615
hb37	HB13	.411	.641

Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilik ölçeğinin faktör yapısının incelenmesi için öncelikle faktör analizine uygunluğu değerlendirilmiştir. Bu amaçla KMO değeri ve Bartlett küresellik testi bulguları incelenmiştir. Hayat Boyu Öğrenme Tutum ölçeği için KMO değeri 0.946 Bartlett küresellik testi sonuçları ise manidar ($\chi^2_{(sd=300)}=5400.967$ $p=.000$) bulunmuştur. Ölçeğin faktör sayısının belirlenmesi için scree plot grafiği incelenmiştir. Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilik Ölçeği scree plot grafiği Şekil2’de verilmiştir.

Şekil 2

Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilik Ölçeği Scree Plot Grafiği

Şekil2’de verilen scree plot grafiği incelendiğinde ölçekte özdeğeri 1’den büyük iki faktör olduğu görülmektedir. Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilik ölçeğinin iki faktörlü olduğu değerlendirilerek faktör analizi sonuçları incelenmiştir. Bu amaçla ölçek maddelerinin ortak varyans ve faktör yükleri incelenmiş ve ortak varyans değeri 0.32 altında olan maddeler ölçekten çıkarılmıştır. Ölçeğin iki faktörlü olmasından dolayı bazı maddelerin her iki faktörde de yük verdiği belirlenmiştir. Her iki faktördeki yük değerleri arasındaki farkın .10’dan küçük olduğu belirlenen maddelerin binışiklik göstermesinden dolayı bu maddeler de ölçekten çıkarılmıştır. Ölçeğin nihai maddeleri ekler bölümünde sunulmuştur. Ölçekten çıkarılan her bir madde sonrası faktör analizi sonuçları yeniden incelenmiştir. Faktör analizi sonunda açıklanan varyansın iki faktör altında yük veren 19 maddenin tutarlı bir faktör yapısına sahip olduğu belirlenmiştir. Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilik ölçeğinin maddeleri ve faktör yükleri Tablo2’de verilmiştir.

Tablo 2

Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilik Ölçeği Maddeleri için Faktör Yükleri

Deneme Madde No	Nihai Madde No	Ortak Varyans	Ortak Faktör Yüğü	F1	F2
bt11	BT01	.714	.766	.797	
bt12	BT02	.740	.782	.808	
bt13	BT03	.730	.781	.800	
bt14	BT04	.737	.793	.796	
bt15	BT05	.520	.699	.623	
bt16	BT06	.480	.686	.559	
bt20	BT07	.578	.708	.700	
bt21	BT08	.591	.721	.701	
bt23	BT09	.425	.638	.549	
bt32	BT10	.486	.676		.595
bt33	BT11	.509	.653		.663
bt35	BT12	.442	.636		.583
bt37	BT13	.573	.734		.648
bt39	BT14	.571	.708		.685
bt40	BT15	.611	.686		.749
bt41	BT16	.544	.701		.655
bt42	BT17	.578	.671		.726
bt44	BT18	.629	.727		.736
bt45	BT19	.509	.694		.604

Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilik ölçeğinin iki faktör ve 19 madde ile öğrencilerin öz yeterlilik düzeylerinde açıkladığı varyansın %57.7 olduğu görülmüştür. Bununla birlikte birinci faktörünün özdeğerinin 9.57 döndürme öncesi açıkladığı varyansın ise %50.4 olduğu belirlenmiştir. İkinci faktörün özdeğeri 1.39 açıkladığı varyans ise %7.3 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin açıkladığı toplam varyansın çok büyük bir bölümünün birinci faktör tarafından açıklandığı görülmüştür. Bu nedenle öğrencilerin Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilik düzeylerine ilişkin yapılacak karşılaştırmalarda toplam puanın kullanılmasının daha uygun olduğu değerlendirilmiştir. Ölçeğin güvenilirlik düzeyinin belirlenmesi için Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı kullanılmıştır. Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilik Ölçeği faktörleri F1 ve F2 için elde edilen güvenilirlik katsayılarının sırasıyla .92 ve .90 olduğu, ölçeğin bütünü için .95

olduğu görülmüştür. Elde edilen güvenilirlik katsayıları ölçeğin yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir. Ölçekten en düşük 19 puan, en yüksek 95 puan alınabilmektedir. Ölçekten elde edilen puanlar düşük ($X \leq 44$), orta ($44 < X \leq 70$), yüksek ($X > 70$) şekilde yorumlanmıştır.

Ayrıca öğrencilerin araştırma sürecindeki etkinliklere katılımlarının bireysel gelişimlerine katkı sağlayıp sağlamadığına yönelik görüşlerini almak için yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formu EK3’de verilmiştir.

Veri Toplama Araçlarının Uygulanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan Hayat Boyu Öğrenme Tutum Ölçeği ve Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilik Ölçeği araştırma öncesi ve sonrasında ön test – son test olarak uygulanarak süreçte yapılan etkinliklerin etkisi incelenmiştir.

Araştırma sürecinde öğrencilerin etkinliklere katılımları sonrasında bireysel görüşlerini almak amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu ile gönüllü öğrencilerin etkinlikler hakkındaki görüşleri de alınmıştır.

Araştırma Grubu

Araştırma grubu Erzurum ilinde bir ortaokulun 6. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırma sürecine 33 öğrenci katılmıştır. Katılımcılara ait demografik bilgiler Tablo3’de sunulmuştur.

Tablo 3

Araştırma Grubunu Oluşturan Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Değişken	Kategori	f	%
Cinsiyet	Kız	18	54.5%
	Erkek	15	45.5%
Anne Eğitim Düzeyi	İlköğretim	17	53.1%
	Ortaöğretim	7	21.9%
	Yükseköğretim	8	25.0%
Baba Eğitim Düzeyi	İlköğretim	8	24.2%
	Ortaöğretim	5	15.2%
	Yükseköğretim	20	60.6%

Öğrencilerden 18'i kız, 15'i erkek öğrencidir. Öğrencilerin anne ve baba eğitim düzeyleri değerlendirildiğinde Anne Eğitim Düzeyi için 17 öğrenci ilköğretim, 7 öğrenci ortaöğretim ve 8 öğrenci yükseköğretim seçeneğini işaretlemiştir ayrıca bir öğrenci bu maddeyi cevapsız bırakmıştır.

Baba eğitim durumu için 8 öğrenci ilköğretim, 5 öğrenci ortaöğretim ve 20 öğrenci yükseköğretim seçeneğini işaretlemiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında toplanan verilerin analizinde nicel analiz tekniklerine başvurulmuştur. Toplanan veriler SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Ölçme araçlarının güvenilirliğinin belirlenmesinde ise Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayıları incelenmiştir. Araştırmada cinsiyet, anne eğitim düzeyi ve baba eğitim düzeyine göre ilköğretim öğrencilerinin eğitim öğretim süreci sonundaki hayat boyu öğrenme tutumları ve bilişim teknolojileri öz yeterlilik düzeyleri karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

Gruplar arası karşılaştırmalarda grup büyüklüklerinin 33 olması sebebiyle parametrik olmayan istatistiksel tekniklere başvurulmuştur. Kategori sayısı iki olan cinsiyet değişkeni için *Mann-Whitney U* testi sonuçları yorumlanırken, üç kategorili olan anne eğitim ve baba eğitim düzeyi değişkenleri için *Kruskal Wallis-H* testi sonuçları yorumlanmıştır. Tek gruplu deneme öncesi desenin kullanıldığı araştırmada öğrencilerin öntest-sontest puanları arasındaki farkın belirlenmesinde *Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi* kullanılmıştır. Yapılan hipotez testlerinde manidarlık düzeyi .05 olarak belirlenmiştir.

Görüşme formlarının değerlendirilmesinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Süreç sonunda öğrenci görüşlerine başvuru yapılan görüşme formları benzer yanıtlara göre yorumlanmıştır.

BULGULAR ve YORUM

Araştırma kapsamında, hazırlanan bilişim teknolojileri etkinlik programının öncesinde ve sonrasında ortaokul öğrencilerinin hayat boyu öğrenme tutumları ve bilişim teknolojileri öz yeterlilik düzeyleri belirlenmiştir. Öğrencilerin etkinlikler öncesi ve sonrası için Hayat Boyu Öğrenme Tutum (HBOT) ve Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilik (BTOY) düzeyleri betimsel olarak incelenmiştir. Elde edilen betimsel istatistikler Tablo4'te verilmiştir.

Tablo 4

Bilişim Teknolojileri Etkinlik Programının Öncesinde ve Sonrasında Ortaokul Öğrencilerinin Hayat Boyu Öğrenme Tutumları ve Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilik Düzeyleri

Ölçüm	N	Aritmetik Ortalama	SS	Minimum	Maksimum
HBOT (Öntest)	33	55.0	5.9	42	65
HBOY (Sontest)	33	56.0	5.8	37	64
BTOY (Öntest)	33	65.7	19.1	19	94
BTOY (Sontest)	33	72.9	13.9	40	90

Araştırma grubundaki öğrencilerin HBOT düzeyleri incelendiğinde öntest puanları ortalamasının 55.0 olduğu, sontest puan ortalamalarının ise 56.0 olarak gerçekleştiği görülmektedir. HBOT ölçeğinden alınan 48 ve üzeri puanlar öğrencilerin hayat boyu öğrenme tutumlarının yüksek olduğu şeklinde yorumlanmaktadır. Bu kriterlere göre öğrencilerin hem etkinlikler öncesindeki hem de etkinlikler sonrasında hayat boyu öğrenme tutumlarının yüksek olduğu belirlenmiştir.

Araştırma grubundaki öğrencilerin ölçülen diğer bir özelliği BTOY düzeyleridir. Araştırma grubundaki öğrencilerin BTOY düzeyleri incelendiğinde öntest puanları ortalamasının 65.7 olduğu, sontest puan ortalamalarının ise 72.9 olarak gerçekleştiği görülmektedir. BTOY ölçeğinden alınan 44-70 puan arasındaki değerler öz yeterliliğin orta düzeyde, 70 ve üzeri puanlar öz yeterliliğin yüksek düzeyde olduğu şeklinde yorumlanmaktadır. Bu kriterlere göre öğrencilerin etkinlikler öncesinde bilişim teknolojileri öz yeterlilik düzeylerinin orta düzeyde olduğu, etkinlikler sonrasında ise yüksek düzeye çıktığı belirlenmiştir. Öğrencilerin öntest-sontest sonuçları arasındaki farkın manidarlığının incelenmesi için yapılan Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları incelenmiştir ve elde edilen veriler Tablo5’de verilmiştir.

Tablo 5

Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçlarına Göre Araştırma Grubundaki Öğrencilerin BTÖY Düzeyleri

Ölçüm	N	Sıra Değişimi	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
HBOT (Sontest) –	14	Negatif	14,18	198,5	-0,700	0,484
HBOT (Öntest)	16	Pozitif	16,66	266,5		
BTOY (Sontest) –	9	Negatif	19,11	172	-1,721	0,085
BTOY (Öntest)	23	Pozitif	15,48	356		

Tablo5'te verilen bulgular incelendiğinde etkinlik öncesi ve sonrası ölçümlerde öğrencilerin hayat boyu öğrenme tutumlarındaki değişimin manidar olmadığı görülmektedir. Öğrencilerin bilişim teknolojileri öz yeterlilik düzeylerindeki değişim incelendiğinde de öntest-sontest puanları arasındaki farkın manidar olmadığı ($Z = -0,700$; $p > .05$).görülmüştür. Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde tek gruplu deneme modelinde uygulanan bilişim teknolojileri etkinliklerinin öğrencilerin hem hayat boyu öğrenme tutumlarında hem de bilişim teknolojileri öz yeterlilik düzeylerinde manidar fark olmadığı ($Z = -1,721$; $p > .05$) belirlenmiştir.

Öğrencilerin Hayat Boyu Öğrenme Tutum ve Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilik ölçekleri puanlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını görmek için yapılan Mann-Whitnet U testi sonuçları Tablo6'da verilmiştir.

Tablo 6

Cinsiyete Göre HBOT ve BTOY Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Ölçüm	Cinsiyet	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Mann-WhitneyU	Z	p
HBOT (Sontest)	Erkek	18	55,22	6,67	121,000	-0,509	0,63
	Kız	15	56,93	4,54			
BTOY (Sontest)	Erkek	18	72,50	14,59	131,500	-0,127	0,90
	Kız	15	73,33	13,44			

Tablo 6'da verilen bulgular incelendiğinde öğrencilerin hayat boyu öğrenme tutumları ve bilişim teknolojileri öz yeterlilik düzeylerinin cinsiyete göre incelenmesi için yapılan Mann Whitnet U testi sonucunda erkek ve kız

öğrencilerin arasında cinsiyete göre manidar bir fark olmadığı belirlenmiştir. Araştırma grubundaki erkek ve kız öğrencilerin hayat boyu öğrenme tutumları ve bilişim teknolojileri öz yeterlilik düzeylerinin benzer olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin Hayat Boyu Öğrenme Tutum ve Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilik ölçekleri puanlarının anne eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını görmek için yapılan Kruskal-Wallis H testi sonuçları Tablo7’de verilmiştir.

Tablo 1

Anne Eğitim Düzeyine Göre HBOT ve BTOY Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Ölçüm	Anne Eğitim Düzeyi	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Ki-Kare	sd	p
HBOT (Sontest)	İlköğretim	17	56,24	5,07	1,435	2,000	0,488
	Ortaöğretim	7	54,71	4,99			
	Yükseköğretim	8	56,25	8,35			
BTOY (Sontest)	İlköğretim	17	71,29	13,93	2,823	2,000	0,244
	Ortaöğretim	7	70,14	11,80			
	Yükseköğretim	8	77,75	16,39			

Tablo7’de verilen bulgular incelendiğinde öğrencilerin anne eğitim düzeylerine göre hayat boyu öğrenme tutumları arasında fark olup olmadığı incelendiğinde aralarındaki farkın manidar olmadığı görülmüştür. Öğrencilerin bilişim teknolojileri öz yeterlilik düzeyleri için incelendiğinde yine öğrencilerin anne eğitim düzeylerine göre aralarındaki farkın manidar olmadığı görülmektedir. Anne eğitim düzeylerine göre öğrencilerin hayat boyu öğrenme tutumları ve bilişim teknolojileri öz yeterlilik düzeylerinin benzer olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin Hayat Boyu Öğrenme Tutum ve Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilik ölçekleri puanlarının baba eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını görmek için yapılan Kruskal-Wallis H testi sonuçları Tablo7’de verilmiştir.

Tablo 2**Baba Eğitim Düzeyine Göre HBOT ve BTOY Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları**

Ölçüm	Baba Eğitim Düzeyi	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Ki-Kare	sd	p
HBOT (Sontest)	İlköğretim	8	55,38	4,31	0,715	2,000	0,699
	Ortaöğretim	5	57,00	4,69			
	Yükseköğretim	20	56,00	6,66			
BTOY (Sontest)	İlköğretim	8	64,25	14,79	3,820	2,000	0,148
	Ortaöğretim	5	74,60	12,36			
	Yükseköğretim	20	75,90	13,02			

Tablo8’de verilen bulgular incelendiğinde öğrencilerin baba eğitim düzeylerine göre hayat boyu öğrenme tutumları arasında fark olup olmadığı incelendiğinde aralarındaki farkın manidar olmadığı görülmüştür. Öğrencilerin bilişim teknolojileri öz yeterlilik düzeyleri incelendiğinde yine öğrencilerin baba eğitim düzeylerine göre aralarındaki farkın manidar olmadığı belirlenmiştir. Baba eğitim düzeylerine göre öğrencilerin hayat boyu öğrenme tutumları ve bilişim teknolojileri öz yeterlilik düzeylerinin benzer olduğu görülmüştür.

Görüşme Formu ile Toplanan Verilerin Yorumlanması

Süreç sonunda araştırmacı olarak yapılan yorumlara katılımcı öğrencilerin bakış açılarının da katkı sağlayacağı düşünülerek hazırlanan görüşme formunda öğrencilere altı soru yöneltilmiştir. Görüşme formu soruları için öğrencilerden alınan yanıtlar genel olarak şu şekilde özetlenmiştir:

Öğrenciler ilk soru olan “Bilgisayar kullanımını geliştirmeye yönelik bu çalışma sana ne kattı?” sorusuna bu süreç sonunda yaşıttım olan arkadaşlarımdan bilgisayar kullanımı bakımından daha fazla bilgi kazandıkları görüşünde olduklarını ifade ettiler. Benzer yanıt ifadelerinden birinde öğrenci “Bilgisayar bilgimi artıran bu çalışma bence beni hayatta bir adım ileri götürdü çünkü gelecekte tüm meslekler bilgisayar ve teknolojiye dayalı olacak bu yüzden hangi mesleği seçersem seçeyim bilgisayardan ve teknolojiden anlamam beni diğerlerinden daha başarılı yapar.” şeklinde görüşünü ifade etti. Başla bir öğrenci bu soru için “Bilgisayar ve teknoloji konusunda zaten iyiydim ama öğrendiklerim daha iyi olmamı sağladı bence” şeklinde düşüncelerini ifade etti.

İkinci soru olan “Yaşıttın olan arkadaşlarından seni bir adım öne taşıyan özelliklerin olduğunu düşünüyor musun? Ve bu özelliğin ya da özelliklerin neler?” sorusuna verilen yanıtlarda öğrenciler; video montajı yapabilmek, format atmak ve resetleme yapabilmek, robotik kodlama konusunda bilgi sahibi olmak

ve yabancı dil seviyesinin ileri olması özelliklerinin kendilerini yaşıtlarından farklı kıldığını ifade etmekte oldukları görülmüştür. İkinci soru için bir öğrenci görüşlerini “derslerde zaten hep iyiyim fakar bilgisayar konusundaki bilgilerim de arkadaşlarımdan daha iyi oluyor onların çözemediği sorunları çözmek için beni arıyorlar yani aradıklarına göre onlardan ilerde olduğumu düşünüyorum”

Üçüncü soru olan “Kendini geliştirmek istediğin bir alan var mı? Neden bu alanda kendini geliştirmek istiyorsun?” sorusuna öğrencilerin verdiği yanıtlarda 10 öğrencinin hepsinin kendini geliştirmek istediği birden fazla farklı alanlar olduğu görülmüştür. Bu alanların neler olduğu sorusuna genellikle teknoloji, bilgisayar ve yazılım alanlarına dair web sitesi kurma, bilgisayar programı geliştirme, fotoğrafçılık bilgisi, insan bilgisayar etkileşimi gibi bilgi alanları yanıt olarak alınmıştır. Öğrencilerden biri bu soru için görüşlerini “resim alanında iyi olduğumu düşünüyorum bilgisayar bilgimle bunu birleştirerek dijital tasarımlar yapmak için kendimi geliştirmek için üç boyutlu programlar öğrenmeye çalışıyorum” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Başka bir öğrenci “web sitesi kurma konusunda bu derslerde öğrendiklerim sonrasında merakım arttı ve daha zor olduğunu düşünmüştüm şimdi biraz daha bu konuda kendimi geliştirmek istiyorum” şeklinde ifade etmiştir. Diğer bir öğrenci “doktor olmayı planlıyorum bu nedenle derslerimde en yüksek notları almak için çalışıyorum ve gelecekte robotların yaygınlaşacağını düşündüğüm için yazılım alanında kendimi geliştirmek istiyorum” şeklinde görüşlerini ifade etmiştir.

Dördüncü soru olan “Eğitim düzeyin için bir planın var mı? Yani lise, üniversite ya da yüksek lisans, doktora eğitimleri almak konusunda şu anki kararın nedir?” sorusuna öğrencilerden üniversite ve sonrasında yüksek lisans yanıtı sıklıkla alınmıştır. İki öğrenci doktora eğitimi almayı planladığını ifade etmiştir. Ayrıca öğrencilerden birisi görüşlerini “üniversiteyi dilini bilmediğim bir ülkede okumam zor olabilir o yüzden üniversiteyi Türkiye’de okumak istiyorum ama sonrasında farklı ülkelerde yüksek lisans ve doktora yapmak istiyorum” şeklinde ifade etmiştir.

Beşinci soru olan “Çevrendeki bireyleri düşündüğünde sence bilgi birikimi en çok olan kişi kim ve bu kişinin bilgi birikiminin çok olduğunu düşünmenin sebebi ne?” sorusuna öğrenciler genel olarak büyükanne, büyükbaba gibi aile büyüklerini ve öğretmenlerini örnek olarak vermiştir. Öğrencilerden biri “bizim evde herkes cevabını bilmediği her şey için anneanneme gider anneannem lise ya da üniversite okumamış ama bizim cevabını bilmediğimiz her şeyi bilir” şeklinde görüşlerini ifade etmiştir. Ek olarak 3 öğrenci çevresinde birçok kişiyi söyleyerek her birinin farklı alanlarda bilgili olduğunu bu yüzden ihtiyaç duyduğu bilgiye göre bu kişinin değişeceğini söylemiştir. Ayrıca bir öğrenci çevresinde “bence

en bilgili kişiler en çok kitap okuyan kişilerdir benim dayım gibi onun odası kitap doludur ve hayvanlarla ilgili her şeyi bilir” şeklinde bilgili olmanın kitap okumakla da ilgili olduğunu düşündüğünü ifade etmiştir.

Altıncı soru olan “Bilmediğin herhangi bir konu hakkında araştırma yapmak gerektiğinde hangi kaynakları kullanmayı tercih edersin?” sorusuna öğrencilerin tümü ilk seçenek olarak internet yanıtını vermiştir. İnternet yanıtına ek olarak kitaplar, öğretmenler yanıtları da çoğu öğrenci tarafından verilmiştir. Bu soru için öğrencilerden biri “bilmediğim sorular ödevlerimi yaparken olabiliyor ilk olarak ablama soruyorum o lisede olduğu için benim bilmediğim sorulara cevap verebiliyor ablam da bilmiyorsa internetten bakıp öğreniyorum”, diğer bir öğrenci ise “internetten her şeyi bulabilirim ama haftasonları bilgisayarı açabiliyorum” ifadeleri ile görüşlerini bildirmiştir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin bilişim teknolojileri kullanım becerilerinin geliştirilmesinin hayat boyu öğrenme tutumlarına etkisinin araştırıldığı bu çalışma için ulaşılan sonuçlar şöyle özetlenebilir:

Araştırma grubundaki öğrencilerin Hayat Boyu Öğrenme düzeyleri ön test sonuçlarına göre ortalama puan 55, son test puanlarına göre ortalama puan 56 olarak bulunmuştur. Bu değerlere göre ön test ve son test ortalama puanlarına göre öğrencilerin hayat boyu öğrenme düzeylerinin (48 değerinden büyük olduğu için) yüksek olduğu ifade edilebilir. Ön test ve son test sonuçları arasında manidar bir farklılık bulunmamaktadır.

Araştırma grubundaki öğrencilerin Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilikleri için ön test ortalama puan 65.7 olarak bulunmuştur, son test ortalama puanları 72.9 olarak bulunmuştur. Buna göre ön test ortalaması değerlendirildiğinde Bilişim Teknolojileri Öz Yeterliliklerinin orta düzeyde olduğu ve son test ortalamasına göre Bilişim Teknolojileri Öz Yeterliliklerinin yüksek olduğu ifade edilebilir. Ön test ve son test sonuçlarında manidar bir farklılık bulunmamıştır. Fakat süreçte uygulanan Bilişim Teknolojileri etkinlikleri öğrencilerin bu alandaki öz yeterliliklerinde artış meydana getirmiştir.

Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre hayat boyu öğrenme tutumları ve bilişim teknolojileri özyeterlilik düzeyleri değerlendirildiğinde kız ve erkek öğrenciler arasında manidar bir farklılık bulunmamıştır. Benzer şekilde Yaman ve Yazar (2015) tarafından yapılan çalışmada; Yılmaz (2016) tarafından yapılan çalışmada; öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Şahin ve Arcagök (2014)

tarafından yapılan çalışmada da yine yaşam boyu öğrenme yeterlik düzeyi cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmaların aksine Horuz (2017) tarafından yapılan tez çalışmasında öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin kadınların lehine cinsiyete göre farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Konokman ve Yelken (2014) tarafından yapılan çalışmada da öğretim elemanlarının yaşam boyu öğrenme yeterlik algılarının cinsiyete göre farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin anne eğitim düzeyi değişkenine göre hayat boyu öğrenme tutumları ve bilişim teknolojileri öz yeterlilik düzeylerinde manidar farklılık bulunmamıştır. Aynı şekilde, öğrencilerin baba eğitim düzeyi değişkenine göre hayat boyu öğrenme tutumlarında ve bilişim teknolojileri öz yeterlilik düzeylerinde manidar bir farklılık bulunmamıştır.

Öğrencilerin görüşme formu sorularına verdiği yanıtlar değerlendirildiğinde öğrencilerin bilgiye ulaşmak amacıyla önce internet kaynağını tercih ettikleri görülmüştür. Dolayısıyla bu yaş grubu ile teknoloji konulu araştırmalar yapılabilirliği alan yazına da çalışma gruplarına da katkı sağlayacaktır. Öğrencilerin görüşme formu sorularına verdiği sorular genel olarak değerlendirildiğinde öğrencilerin teknolojiye ilgi duydukları, teknoloji ile ilgili yeni öğrendikleri bilgilerin kendilerini yaşatlarından bir adım öne çıkardığı görüşünde oldukları yorumlanmıştır.

Araştırma sürecinde ele alınan değişkenler için manidar fark bulunmamasına rağmen bu çalışmada geliştirilen Hayat Boyu Öğrenme Ölçeği ve Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilik Ölçeği ortaokul düzeyi öğrencilerine uygun geliştirildiği için alan yazına önemli bir katkı sağlayacaktır. Bu araştırma hayat boyu öğrenme alanının sadece yetişkinleri değil çocukları da kapsadığını vurgulaması açısından yapılmış araştırmalardan farklı olduğu düşünülmektedir.

Yapılacak yeni çalışmalar için hayat boyu öğrenme araştırmalarının yetişkin yaş grupları üzerinde yürütüldüğü gibi çocuklardan oluşan çalışma grupları ya da örneklemeler seçilerek de bu alanda araştırmalar yapılabileceği benzer konularda çalışacak araştırmacılara önerilmektedir.

EK 1. Ortaokul Öğrencileri İçin Hayat Boyu Öğrenme Ölçeği Nihai Maddeler

No	Madde
hb18	Teknolojiyi kullanarak yeni bir bilgiye ulaşabilirim.
hb21	Öğrenme faaliyetlerine gönüllü olarak katılırım.
hb22	Bilmediğim bir konu hakkında biri bana soru sorduğunda o anda cevap veremesem de sonrasında o konu hakkında araştırma yaparım.
hb23	Gelecek derslerde işlenecek konular hakkında ders öncesinde bilgi edinirim.
hb24	Derslerle ilgili bilgi kaynakları ve siteleri kullanırım. (morpakambüs, vitamin, eba ...)
hb25	Bazı şeyleri bilmemek beni rahatsız eder ve ilk fırsatta araştırıp o konu hakkında bilgi edinirim.
hb26	Öğrenme ihtiyaçlarımı karşılarken arkadaşlarımla yardımlaşmaya önem veririm.
hb28	Bilgi içerikli site ve sayfaları takip etmeyi tercih ederim.
hb30	Yeni bilgiler öğrenmek için fırsatları değerlendiririm.
hb31	Orijinal fikirler üretebilirim.
hb32	Okulda ya da evde bir problemle karşılaştığımda çözüm için fikirler üretir ve fikirlerimi öğretmenlerimle ve ailemle paylaşıyorum.
hb36	Toplumların kültürel farklılıkları olduğunu farkındayım.
hb37	Kendi toplumumuza ait doğru davranışları bilir ve uygularım.

EK 2. Ortaokul Öğrencileri İçin Bilişim Teknolojileri Öz Yeterlilik Ölçeği Nihai Maddeler

No	Madde
bt11	Elektronik posta adresi alabilirim.
bt12	Elektronik posta ile arkadaşlarımı ekleyerek ortak elektronik posta grubu oluşturabilirim.
bt13	Elektronik posta adresimden mail oluşturma, düzenleme ve gönderme işlemlerini yapabilirim.
bt14	Elektronik posta adresimden dosya ve belge gönderebilirim.
bt15	Kendime ait bir web sitesi oluşturabilirim.
bt16	Elektronik posta aracılığı ile uzaktan görüntülü bağlantı kurarak sunum yapabilirim.
bt20	Bilgisayarımdaki fotoğraf ya da videoları mail ile arkadaşlarıma gönderebilirim.
bt21	Bilgisayarımdaki fotoğraf ya da videoları video paylaşım sitelerinde paylaşabilirim.
bt23	Bilgisayarımdaki videoları uygun programları kullanarak birleştirebilirim.
bt32	Sunuya zaman provası ekleyebilirim.
bt33	Farklı sunu programları hakkında bilgi sahibiyim. (Prezi, Zoho Show, Emaze, Powtoon)
bt35	Online Office seçeneklerini kullanarak arkadaşlarımla ortak bir çalışma hazırlayabilirim.
bt37	Windows bir bilgisayarda hazırladığım sunuyu android bir cihazda çalıştıracak programlar hakkında bilgim var.
bt39	Akıllı tahtada bulunan Office yazılımlarını kullanabilirim.
bt40	Akıllı tahtaya format atabilirim.
bt41	Akıllı tahtada ortaya çıkabilecek problemlere çözüm bulabilirim.
bt42	Bilgisayara format atabilirim.
bt44	Bilgisayarda donanımsal bir sorun olduğunda problemin sebebinin bulabilirim.
bt45	Masaüstü bir bilgisayarın donanımsal kurulumunu yapabilirim. (kasa, monitör, fare, klavye bağlantılarını yaparak çalışır hale getirebilirim.)

EK 3. Görüşme Formu

1) Bilgisayar kullanımını geliştirmeye yönelik bu çalışma sana ne kattı?
2) Yaşıtın olan arkadaşlarından seni bir adım öne taşıyan özelliklerin olduğunu düşünüyor musun? Ve bu özelliğin ya da özelliklerin neler?
3) Kendini geliştirmek istediğin bir alan var mı? Neden bu alanda kendini geliştirmek istiyorsun?
4) Eğitim düzeyin için bir planın var mı? (Yani lise, üniversite ya da yüksek lisans, doktora eğitimleri almak konusunda şu anki kararın nedir?)
5) Çevrendeki bireyleri düşündüğünde sence bilgi birikimi en çok olan kişi kim ve bu kişinin bilgi birikiminin çok olduğunu düşünmenin sebebi ne?
6) Bilmediğin herhangi bir konu hakkında araştırma yapmak gerektiğinde hangi kaynakları kullanmayı tercih edersin?

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Akbaş,O., & Özdemir, S. M. (2002). http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/155-156/akbas.htm adresinden alınmıştır
- Akcaalan, M., & Arslan, S. (2016). *Yaşam Boyu Öğrenme: Teori ve Uygulama*. Eğitim Yayınevi.
- Akkoyunlu, B., & Kurbanoglu, S. (2003). Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı ve bilgisayar öz yeterlik algıları üzerine bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (24), 1-10.
- Atılgan, D. (2006). Türkiye'de açık arşiv çalışmaları ve Ankara üniversitesi örneği. *K. Karakütük Sosyal Bilimlerde Süreli Yayıncılık*, 33-39.
- Bağcı, E. (2011). Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinde Türkiye'de yaşam boyu öğrenme. *OMÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 139-173.
- Balcı, A. (2016). *Sosyal Bilimlerde Araştırma*. Pegem Akademi.
- Berberoglu, B. (2010). Yaşam boyu öğrenme ile bilgi ve iletişim teknolojileri açısından Türkiye'nin Avrupa Birliği'ndeki konumu. *The Journal of Knowledge Economy ve Knowledge Management*, 5(2), 113-126.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2009). *Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretmen Kılavuzu*. TTKB.
- Budak, Y. (2009). Yaşam boyu öğrenme ve ilk öğretim programlarının hedeflemesi gereken insan tipi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(3), 693-708.
- Coşkun, Y. D., & Demirel, M. (2012). Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (42), 108-120.

- Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2015). *Karma Yöntem Araştırmaları* (2 b.). (Y. Dede, ve S. B. Demir, Çev.) Anı Yayıncılık.
- Demirarslan, Y., & Usluel, Y. (2005). The state of teachers in the integration of ICT into the teaching learning process. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 37-39.
- Demirel, M. (2009). Yaşam boyu öğrenme ve teknoloji. 9. *Uluslararası Balkan Eğitim ve Bilim Kongresi* (s. 696-703). Hacettepe Üniversitesi.
- Demirel, M., & Coşkun, Y. D. (2009, Aralık). Üniversite öğrencilerinin meraklılık düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi* (18), 111-134.
- Doğan, S., & Kavtelek, C. (2015). Hayat boyu öğrenme kurum yöneticilerinin hayat boyu öğrenme kavramına ilişkin görüşleri: Hayat boyu öğrenme için bir metafor analizi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 292-303.
- Ekici, G. (2001). *Öğrenme Stiline Dayalı Biyoloji Öğretiminin Analizi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi.
- Erdamar, G. (2015). Yaşam Boyu Öğrenme. Ö. Demirel içinde, *Eğitimde Yeni Yönelimler* (s. 219-237). Pegem Akademi.
- Güneş, H. (2015). *Eğitim Bilimleri Terimler Sözlüğü*. Ütopya Yayınları.
- Günüş, S., Odabaşı, H. F., & Kuzu, A. (2012). Yaşam boyu öğrenmeyi etkileyen faktörler. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 309-325.
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel Akademi Yayıncılık.
- Konokman, G. Y., & Yelken, T. Y. (2014). Eğitim fakültesi öğretim elemanlarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerine ilişkin algıları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(29), 267-281.
- Longworth, N. (2003). *Lifelong Learning in Action*. Routledge.
- Önal, İ. (2010). Tarihsel değişim sürecinde yaşam boyu öğrenme ve okuryazarlık: Türkiye deneyimi. *Bilgi Dünyası*, 1(11), 101-121.
- Özçiftçi, M., & Çakır, R. (2015). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve eğitim teknolojisi standartları öz yeterliklerinin incelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 5(1).
- Özen, Y. (2011). Algın öğrenme teorisi yaşam boyu öğrenme ve gelişerek öğrenme (Öğrenmeye sosyal psikolojik bir bakış). *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(6), 1-16.
- Poyraz, H., & Titrek, O. (2015). Türkiye'de hayat boyu öğrenmenin geliştirilmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 115-131.

- Saatçioğlu, Ö., Özmen, Ö., & Özer, P. S. (2003). Bilgi okuryazarlığı becerilerinin geliştirilmesinde kütüphanelerin rolü ve Dokuz Eylül Üniversitesi Uygulaması. *Bilgi Dünyası*, 4(1), 45-63.
- Samancı, O., & Ocakcı, E. (2017). Hayat boyu öğrenme. *Bayburt Eğitim Fakültesi Derhisi*, 12(24), 711-722.
- Seven, M. A., & Engin, A. O. (2008). Öğrenmeyi etkileyen faktörler. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(2), 192-192.
- Soran, H., Akkoyunlu, B., & Kavak, Y. (2006). Yaşam boyu öğrenme becerileri ve eğitimcilerin eğitimi programı: Hacettepe üniversitesi örneği. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (30), 201-210.
- Töremen, F. (2001). *Öğrenen Okul*. Nobel Yayın Dağıtım.

EXTENDED ABTRACT

Purpose: Considering the fact that information technologies, which enable individuals to reach information whenever and wherever they want, form an integral whole with lifelong learning, in this research; it is aimed to examine the effect of information technology usage on the lifelong learning attitudes of middle school students. The study is considered to be important in terms of bringing a different perspective, since there is no study on lifelong learning at the secondary school level in the literature.

Method: The change between the lifelong learning attitude scale scores before and after the activities of using information technologies for the purpose of developing the 6th grade students' skills of using information technologies and improving their ways of reaching information was examined. In addition, the qualitative data obtained by collecting the opinions of the students participating in the application about lifelong learning and their use of information technologies was analyzed with an interview form. In the research, 33 6th grade students in a secondary school in Erzurum province participated voluntarily. In addition, qualitative data were collected from 10 students who volunteered from the study group at the end of the process. Lifelong Learning Attitude Scale and Information Technologies Self-Efficacy Scale, which were developed by the researchers and whose validity and reliability studies were made, were used as data collection tools in the study. Quantitative analysis techniques were used in the analysis of the data collected within the scope of the research. The collected data were analyzed using the SPSS package program. Descriptive analysis method was used to evaluate the interview forms.

Findings and Interpretation: Within the scope of the research, lifelong learning attitudes and information technology self-efficacy levels of middle school students were determined before and after the information technologies activity program. Lifelong Learning Attitudes and Information Technologies Self-Efficacy levels of the students before and after the activities were analyzed descriptively.

When the Lifelong Learning Attitude levels of the students in the study group are examined, it is seen that the pre-test average score is 55.0, and the post-test average score is 56.0. Scores of 48 and above from the Lifelong Learning Attitude scale are interpreted as students' lifelong learning attitudes are high. According to these criteria, it was determined that the students' lifelong learning attitudes were high both before and after the activities.

Another measured characteristic of the students in the research group is their Information Technology Self-Efficacy levels. It was determined that the information technology self-efficacy levels of the students in the research group were at a medium level before the activities, and reached a high level after the activities.

When examining whether there is a difference between the students' Lifelong Learning Attitudes and Information Technologies Self-Efficacy scales by gender, mother's education level, and father's education level, it was seen that the difference between them was not significant.

The findings obtained from the interviews with the volunteer students are summarized as follows: At the end of the process, they expressed that they had the view that they gained more information about computer use than my peers. students; It has been seen that they express that they are able to make video montage, format and reset, have knowledge about robotic coding and have advanced foreign language skills that make them different from their peers. According to the answers given by the students, it was seen that there were more than one field in which he wanted to improve himself. The answer was frequently received from the students that they wanted to study at university and afterwards. Students generally gave examples of grandparents such as grandparents and teachers as knowledgeable people. All of the students answered the internet as the source they use to access information.

Results and Discussion: The results obtained for this study, which investigated the effect of developing information technology use skills of middle school 6th grade students on lifelong learning attitudes can be summarized as follows:

According to the average scores of the Lifelong Learning pre-test and post-test of the students in the research group, it can be stated that the lifelong learning levels of the students are high. There is no significant difference between pre-test and post-test results.

When the pre-test average of the students in the research group is evaluated according to the Information Technologies Self-Efficacy, it can be stated that Information Technologies Self-Efficacy is at a medium level and Information Technologies Self-Efficacy is high compared to the post-test average. There was no significant difference in pre-test and post-test results. However, there was an increase at the end of the process.

When the lifelong learning attitudes and information technology self-efficacy levels of the students were evaluated according to the gender variable, no significant difference was found. No significant difference was found in the lifelong learning attitudes and information technology self-efficacy levels of the students according to the variables of mother education level and father education level.

When the answers given by the students to the interview form questions were evaluated, it was seen that the students preferred the internet source first in order to reach the information. When the questions given by the students to the interview form questions were evaluated in general, it was interpreted that the students were interested in technology, and they believed that the information they learned about technology put them one step ahead of their peers.

Although there is no significant difference for the variables discussed in the research process, the Lifelong Learning Scale and Information Technologies Self-Efficacy Scale developed in this study will make a significant contribution to the literature as they are developed for secondary school students. This research is thought to be different from the studies conducted in that it emphasizes that the field of lifelong learning includes not only adults but also children.